

[Taanquist]

slået på det forbedrede arbejdsmiljø på grund af de nye teknologiske muligheder og overhovedet ikke beskæftigede sig med, at der kan være trusler. Det er det, der bekymrer mig; man indser overhovedet ikke, at samtidig med forbedringerne kommer der også nogle trusler, og det er jo det, det drejer sig om. De må ikke forblive skjulte.

Jeg var i øvrigt ikke klar over, at der kunne gå årevis, inden den undersøgelse, som jeg selv refererede til, bliver afklaret. Det er jeg ked af, for dette her forslag kan selvfølgelig ikke vente i årevis, men det må vi så finde en løsning på.

Til slut vil jeg gerne sige – igen med henvisning til denne generalprøve på en arbejdsmiljødebat – at vi heller ikke er kommet længere med arbejdsministeren. Når arbejdsministeren står heroppe og i forbindelse med dette forslag bruger udtrykket »de såkaldte bemandingsproblemer«, så er arbejdsministeren og vi overhovedet ikke på bølgelængde.

Jeg vil for en sikkerheds skyld gerne sige, at den kritik, jeg har fremført i dag, har jeg forsøgt at gøre så seriøs, som jeg kunne. Det har ikke været nogen kritik af Arbejdstilsynet og især ikke af Direktoratet for Arbejdstilsynet, som jeg i øvrigt er temmelig begejstret for. Det her drejer sig udelukkende om en politisk bestemt udsultning af såvel Arbejdstilsynet, Bedriftssundhedstjenesten som sikkerhedsuddannelserne.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Nu forsøgte arbejdsministeren ligesom at degradere forslaget til, at det skulle handle om stråler. Så fik vi at vide, at fjernsyn og hjemmecomputere havde den samme slags stråler. Det er jo ikke det, forslaget handler om. Forslaget handler om, at i forbindelse med, at skærmterminalerne kommer ind på arbejdspladserne, opstår der en lang række problemer. Der opstår problemer omkring arbejdets organisering, der opstår det problem, at nogle på arbejdspladsen, nemlig de dårligst uddannede, kommer til at sidde en hel dag og være dippetudbetjenere, mens andre, de, der har uddannelsen, laver programmerne. Det vil sige, at der bliver en endnu mere skarp arbejdsdeling, end der er i dag.

Jeg vil give arbejdsministeren helt ret i, at VS ønsker, at arbejderne har en form for ve-

toret, så de kan forhindre det, der er skadeligt, i at komme ind på arbejdspladserne, selvfølgelig gør vi det, men når det så er kommet derind, hvis man ikke har fået forhindret det, så skal de skader, det måtte føre med sig, selvfølgelig afbødes, både de fysiske skader og de psykiske skader. Derfor handler forslaget om en mindre skarp arbejdsdeling, om uddannelse, om informationspligt og om, at vi ikke ønsker at oprette og udflytte skærmarbejdspladser til medarbejdernes hjem, sådan at vi får en hærskere af kvinder, der tvinges til at arbejde i hjemmene. Det er altså ikke så meget stråler, der er essensen i forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.44

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 50:

Forslag til lov om ændring af lov om kommuneplanlægning. (Bopælspligt).

Af Hjortnæs (S) m.fl.

(Fremsat 14/10 86).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Chr. Christensen):

[Miljøministeren]

Det er igennem nogle år blevet mere udbredt, at helårshuse anvendes til ferieformål. Denne udvikling kan ses i attraktive, bevaringsværdige bysamfund nær kysten, i forbindelse med nedlagte landbrugsejendomme og på de små øer. De kommuner, der berøres af denne tendens, har i stigende grad betragtet det som et problem. Fraflytning af fastboende fra bykernen giver lavt befolkningstal i vinterhalvåret. Det bliver vanskeligt for kommunen at fastlægge service- og infrastruktur, og prisniveauet for fast ejendom stiger. Det betyder øget fraflytning, og bymidten kan risikere at udvikle sig til en kulisseyby.

Fra kommunal side er der fremsat ønsker om en model til løsning af dette styringsproblem.

På den baggrund har jeg den 14. oktober 1986 sendt en redegørelse til miljø- og planlægningsudvalget om problemet. Jeg har samtidig tilbudt, at redegørelsen og dens løsningsmodel bliver drøftet i udvalget.

Redegørelsen konkluderer, at der bør ske en udbygning af kommuneplanlovens regler. Lovforslaget om bopælspligt, som vi har til behandling her i dag, er også formuleret som en udbygning af kommuneplanloven, men der er en række ulemper ved forslaget. Den væsentligste er, at forslaget vil binde ejeren af en bolig til denne bolig. Det kan da ikke være et formål i sig selv, at ejeren af den faste ejendom bebor den bolig, der er på ejendommen. Det afgørende må vel være, at boligen anvendes til helårsbeboelse. Det er det, den eventuelle lovbestemmelse skal sikre – ikke, at ejeren selv bor der. En sådan stavnsbinding ville gå ud over formålet med bestemmelsen. Dertil kommer, at den overfører et system fra landbrugslovgivningen, hvor der er ganske særlige begrundelser for en tæt regulering.

Den løsningsmodel, der er foreslået i den redegørelse, jeg har sendt til miljø- og planlægningsudvalget, sigter på at afbøde problemerne for spøgelsesbyerne uden en unødvendig stavnsbinding af ejeren.

Kommunernes Landsforening er blevet orienteret om redegørelsens indhold og har ikke haft bemærkninger. Jeg har derfor bedt Planstyrelsen om at udarbejde et udkast til ændring af kommuneplanloven. Når jeg har haft lejlighed til at vurdere Planstyrelsens udkast, vil jeg om kort tid forelægge Folke-

tinget mit forslag til løsning af problemet med spøgelsesbyerne.

Jeg kan derfor ikke anbefale det foreliggende lovforslag til vedtagelse.

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Socialdemokratiet har med dette forslag peget på en problemstilling, som miljøministeren allerede i august 1986 redegjorde for i Folketingets miljøudvalg.

Miljøministeren har fulgt sin orientering i miljøudvalget op med en redegørelse fra Planstyrelsen, som vi fik i oktober måned 1986, men det er tydeligvis ikke nok for Socialdemokratiet.

Det ser ud til, at Socialdemokratiet med dette forslag gerne vil stavnsbinde folk fuldstændig til deres bolig, såfremt de ejer den. Det ser også ud til, at man er på vej til at indføre et helt nyt princip i lovgivningen, nemlig regulering af ejerforhold via lokalplaner. Forslaget kunne også få et element af tilbagevirkende kraft, for det fremgår af forslaget, at det skal gælde alle ejerskifter, åbenbart også de tilfælde, hvor der allerede sker lovlig anvendelse som feriebolig. Endelig må vi spørge, hvad der skal ske med folk, der i dag bor til leje i et helårsbyggeri. Kan de så siges op?

Vi må afvise dette forslag og ser frem til et eventuelt udspil fra miljøministeren. Vi ser også frem til at få den modsatte problemstilling belyst nærmere. Hvad mener vi med det? Jo, den problemstilling, hvor vi omdanner ferieboliger til helårsbeboelse i visse områder. Det er af stor interesse især for mange af vores ældre medborgere, der gerne vil bo de sidste af deres år netop i deres feriebolig.

Hanne Severinsen (V):

Jeg må sige, jeg står også meget undrende over for dette forslag. Der er ikke tale om nogen problemstilling, som er ny for miljøudvalget, men det virker, som om forslagsstillerne har grebet ned i en pose og fundet den første den bedste tilsyneladende løsning på problemet. Der findes jo masser af muligheder, og det har der også været redegjort for, men der er fordele og ulemper ved næsten alle de redskaber, vi vælger. Der findes jo i øvrigt allerede nu muligheder for at undgå, at der rent faktisk sker en udtynding af bykernen, hvis man ønsker, der skal være

[Hanne Severinsen]

helårsbeboelse, men jeg indrømmer, at der er nogle områder, hvor det ikke kan bruges. Det gælder f.eks. Skagen.

Men lige akkurat dette, at man skulle have bopælspligt, synes jeg næsten er det mest besynderlige, man kunne vælge, for det er et meget skrapt redskab at bruge, og det er slet ikke nødvendigt at gribe til det for at løse det problem, som forslagsstillerne selvfølgelig har ret i der er. Jeg forstår altså ikke, hvorfor man vælger en sådan løsning. Jeg synes hellere, man skulle have afventet, at miljøministeren var kommet med sit forslag, og derfor må jeg helt afvise dette forslag.

Leif Hermann (SF):

Jeg kan nu udmærket godt forstå, at Socialdemokratiet kommer med sådan et forslag. Som hr. Ahlmann-Ohlson jo har bemærket det, havde vi miljøministeren i samråd i august måned, og jeg synes nok, at det i betragtning af, at det er ganske mange kommuner, der har haft dette problem inde på livet, er forståeligt, at der kommer et forslag.

Man kan så stille sig det spørgsmål, om man ikke skal vente på redegørelsens udmøntning i miljøministerens lovforslag. Der til må jeg sige, at vi principielt har den holdning, at miljøministerens lovforslag såmænd i almindelighed i hvert fald ingen skade har af at blive påvirket af ting, der er foregået her i folketingsalen, og derfor mener vi ikke, at vi foregriber noget, tværtimod er det nok ganske udmærket, at der ligger forskellige forslag på bordet, når vi skal løse de problemer, der her er tale om.

Vi synes, det er helt fint, at man nu vil give kommunerne et håndtag i hånden, således at man kan regulere bymidteproblematikken – for det er jo det, der er tale om i vidt omfang – i de byer, som har brug for en sådan regulering. Og det er jo, må man nok sige, lige præcis de byer, der er turistmæssigt og sommerhusmæssigt attraktive, der er tale om, og som derfor kan risikere at stå med halvdøde eller heldøde bymidter en meget betydelig del af året, fordi den danske sommersæson er en temmelig kort foreteelse.

Hvorvidt man skal betjene sig af den metode, som Socialdemokratiet har foreslået, skal jeg lade være usagt, det er nok et lidt mere detaljemæssigt problem, men principielt er det rigtigt – og det har miljøministeren jo

også medgivet – at betjene sig af planlægningsinstrumentet, nemlig kommuneplanloven. Om det så skal være på denne facon eller på en anden måde, man betjener sig af kommuneplanloven, skal jeg ikke gøre mig klog på her.

Men netop det forhold, at man har været i stand til at udnytte helårsbeboelse i en del byer til sommerhusbeboelse, rejser faktisk det principielle problem, som vi mig bekendt ikke nogen sinde eller i hvert fald for så mange år siden, at jeg ikke kan huske det, har diskuteret her i Folketinget, nemlig hvad vi i grunden vil med vores byer – også de byer, som har en væsentlig turistmæssig interesse, dels fordi de er rimeligt velbevarede, dels fordi de er beliggende steder, hvor det er attraktivt for turister og sommerhusinteresserede at komme.

Men det gælder jo i princippet også andre bymidter. For ganske nylig har vi haft et samråd med miljøministeren i udvalget, hvor vi drøftede spørgsmålet om lempelse af nogle retningslinjepålæg vedrørende en enkelt bymidte i Århus amtskommune, og for mig at se er der ingen tvivl om, at de ting, der sker ved bymidterne, som primært er bestemt af nogle markedsvilkår, hvad enten det nu er ønsket om at få forretningsmæssig beboelse ind i bymidten eller det som her drejer sig om en større del af sommerhusindbyggere, er der behov for, at vi får taget spørgsmålet om vores holdning til, hvad vi skal bruge vores bymidter til, op til en bredere drøftelse.

Nu er det jo ikke nogen hemmelighed, at Socialistisk Folkeparti har taget initiativ til en diskussion om bygningsfredning og bygningsbevaring, som kommer til debat her i salen i form af en forespørgsel den 2. december i år, og jeg håber, at vi ved den lejlighed kan få en lidt mere principiel drøftelse af vores holdning til spørgsmålet om bymidterne – en principiel drøftelse, der måske kan munde ud i en egentlig bypolitik, som også omfatter dette problem.

Frank Pedersen (RV):

I flere områder, der er eftertragtede til ferieboliganvendelse, er et stigende antal helårsbeboelser overgået til ferieførmål. I visse byer, især ved kysterne – Skagen for at nævne et eksempel – presses priserne på helårsboliger i den oprindelige bykerne op af kø-

[Frank Pedersen]

bere udefra med det resultat, at helårsbeboerne presses ud uden for bykernen. Vi kender eksempler på kapitalstærke købere, der køber et sådant hus og investerer mange penge i det, men som efterhånden går over til feriebolig, fordi prisen på det er så høj, at man ikke kan og sikkert heller ikke vil leje det ud.

Denne udvikling har flere kommuner ikke kunnet styre med det nuværende lovgivningsgrundlag, og det betyder, at de nuværende boligområder til helårsbeboelse mange steder overhovedet ikke kan fastholdes. Det var nok rimeligt at give de kommuner, der ønsker det, en bedre mulighed for at planlægge de fremtidige boligområder. Det er altså ikke noget, man skal tvinge kommunerne til, men de bør nok have en bedre mulighed for selv at bestemme det.

Derfor kan jeg på Det Radikale Venstres vegne sige, at vi finder hensigten i forslaget udmærket, men der er jo nogle principielle spørgsmål, vi først må se på i udvalget. Der er nok en snert af stavnsbinding i forslaget, og der kan også godt være noget, der ligner lovgivning med tilbagevirkende kraft. Derfor må vi have andre elementer med under udvalgsarbejdet.

Addi Andersen (CD):

Dette forslag fremsat af Socialdemokratiet indebærer en form for tvang over for ejere af en bolig. Centrum-Demokraterne går ind for mest mulig frihed til befolkningen, herunder også deres ret til at bo, hvor de vil. For øvrigt er der forskel på kommuner. I den kommune, jeg kommer fra, er problematikken en helt anden. Vi får utrolig mange ansøgninger fra ejere af sommerhuse, der vil have lov til at bo i det hele året.

At Socialdemokratiets forslag skulle kunne støtte den lokale handel, tror jeg ikke på, for de fleste kører alligevel til de større byer for at handle i lavprisvarehusene. De lokale handlende kan ikke leve af, at man en gang imellem handler hos dem, hvis man har glemt at købe en pose sukker eller det er sidst på måneden, så man skal købe på kredit. Det kræver en holdningsændring hos befolkningen og kan ikke løses af en lov om bopælspligt.

Vi er selvfølgelig klar over i CD, at der er problemer, og dem må vi prøve at se på i

udvalget. Men CD kan ikke støtte dette lovforslag.

Dohrmann (FP):

Det er desværre en trist kendsgerning, at det går rigtig skidt med mange af de mindre samfund. Det er der mange årsager til. Jeg mener absolut ikke, at det, Socialdemokratiet her foreslår, vedrører det største problem. Det er ting som lukkeloven og det forhold, at landbrugsjendomme ikke må udnyttes til mindre virksomheder.

Jeg ved i øvrigt, at Miljøstyrelsen har udtalt sig om dette, og jeg vil gerne spørge miljøministeren, om han ikke vil fremsætte et forslag i den retning, for jeg synes, det var nogle vældig fornuftige tanker, Miljøministeriet dér har hentet. Jeg ved ikke, om de har hentet dem fra Fremskridtspartiets gamle forslag om, at tomme landbrugsbygninger skulle kunne udnyttes bedre. Jeg synes, forslagsstillerne burde have taget med i deres overvejelser, at den kartoffelmoskur, vi lige har været igennem, og som befolkningen dør med nu, faktisk har medført, at omsætningen af sommerhuse og sommerboliger i det hele taget faktisk er gået fuldstændig i stå. Det vil selvfølgelig også medvirke til, at det problem, der her gøres opmærksom på, faktisk er ude af verden, for folk køber selvfølgelig hellere et regulært sommerhus, end de køber et hus, der ligger midt inde i en eller anden sommerby. Jeg tror egentlig, at det, der her sættes fokus på, er det eneste, der er blevet løst med kartoffelkuren, som ellers i mange andre henseender har medført en lang række problemer. Jeg vil altså bede miljøministeren fortælle os, hvornår han vil fremsætte et lovforslag til ændring af land- og byzonenloven i retning af det, vi for kort tid siden hørte fra Miljøministeriet.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Jeg ved godt, at Fremskridtspartiet er modstander af fysisk planlægning, men det fritager jo ikke hr. Dohrmann for at sætte sig ind i, hvad forslaget handler om. Det er lidt pinligt, at hr. Dohrmann tror og giver udtryk for herfra, at det er noget, kommunerne er forpligtet til. Nej, det er kommunerne ikke forpligtet til, sådan som forslaget er formuleret, og det er måske netop lige præcis det,

[Leif Hermann]

der er problemstillingen, for nu kommer vi ud i den situation, at der er visse kommuner, der vurderer, at deres bymidter er truet i forbindelse med ejerlejlighedsudstyknings til sommerbolig, mens der er andre kommuner, der synes, det er udmærket. Det er måske den form for anarki, hr. Dohrmann burde begynde at interessere sig for i stedet for at lade det se ud, som om dette her var en pligt for kommunerne til at lave lokalplanforslag, der ser ud som forslaget.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Nu skal jeg fortælle, hvordan jeg tror det vil gå, hvis man vedtog et forslag af denne karakter. Det vil gå således, at de helårsboliger, der i dag bliver solgt til sommerboliger og måske udnyttet til samme formål, fremover vil komme til at stå fuldstændig tomme – det er også et problem for nogle af de vestjyske kommuner først og fremmest – for der vil simpelt hen ingen købere være til dem. Man kan jo ikke tvinge folk til at bo et bestemt sted, og konsekvensen af at vedtage dette forslag vil være, at de huse, som nu bliver benyttet til sommerophold, fremover vil komme til at stå gabende tomme.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Det kan hr. Dohrmann jo af mange grunde ikke vide noget som helst om. Det eneste sikre ved den situation, vi står over for, og ved den situation, man bl.a. har stået over for i Skagen, er, at huspriserne i øvrigt for de beboere, der er fastboende, er stigende. Det er det, vi ved noget om. Det andet kan vi ikke vide noget som helst om, det forudsætter i hvert fald, at hr. Dohrmann siger, der ikke er nogen til at efterspørge de huse, der er til salg. Hvorfra kan hr. Dohrmann i grunden vide det? Ingen steder fra; det er ren og fri fantasi.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil bare sige til hr. Leif Hermann, at det selvfølgelig er rigtigt, at kommunerne ikke behøver at bruge dette her, og derfor kunne man godt sige om det, at det i bedste fald vil være overflødigt, fordi ingen kom-

muner vil drømme om at pålægge deres borgere en bopælspligt, der er sådan som den her foreslåede. Det kunne endda gå hen og blive et umuligt instrument, fordi kommunerne ville synes, det var altså for meget.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Nu er det jo således, at vi ved førstebehandling af forslaget skal holde os til principperne, og så vil jeg gerne spørge fru Hanne Severinsen, om hun har noget imod, at kommunerne får et instrument i hænde – det har kommunerne jo ikke haft før – der gør, at de kan bevare deres bymidteområder for de beboere, der bor i kommunen.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Nej, men jeg synes, det er lidt u hensigtsmæssigt, at man forsyner dem med en kanon til at skyde gråspurve med.

Kinch-Jensen (VS):

Jeg kan gøre det ganske kort ved at sige, at VS støtter det forslag, der foreligger her. Vi er enige i, at man må tage det problem alvorligt, som en række kommuner har gjort opmærksom på, nemlig at muligheden for at bruge helårsboliger til sommerbeboelse faktisk forhindrer opbygningen af et rimeligt lokalsamfund, der hænger sammen ikke bare en gang imellem et par måneder om året, men hele året.

Vi har svært ved at se, hvordan dette forslag vil kunne bruges til at forhindre det, som vi har set beskrevet i dagspressen forskellige steder, og som man kalder time-sharing, og jeg vil gerne stille det spørgsmål, om det også vil kunne løse den del af problemstillingen.

Hjortnæs (S):

Den konservative ordfører, hr. Ahlmann-Ohlsen, sagde, at vi havde peget på en problemstilling med dette forslag. Nej, det er ikke rigtigt; vi har faktisk anvist en løsningsmulighed, og den kan man være enig eller uenig i. Vi har faktisk taget det skridt videre i processen, at vi har anvist en løsningsmulighed.

[Hjortnæs]

Der blev sagt af flere ordførere, at der er tale om et nyt princip, og det er der vel nok. Men nu er det jo sådan, at tilværelsen ikke står stille – den bevæger sig hele tiden – og vi har jævnligt her i Folketinget truffet beslutninger, som bryder med hidtil gældende principper, fordi vi har fundet det nødvendigt for overhovedet at kunne løse de aktuelle problemer, vi stod over for. Det er da rigtigt, at forslaget om bopælspligt på dette område og forslaget om, at kommunalbestyrelser får et instrument i hænde, som de kan bruge, nok strider mod nogle af de principper, som vi hidtil har fulgt. Men det anser vi ikke for at være en ulempe, og sådan som jeg har forstået sagen efter at have forsøgt at sætte mig ind i den, tvivler jeg meget stærkt på, at det vil være muligt overhovedet at løse dette problem, hvis man ikke er parat til at bryde med nogle principper.

Nu skal jeg selvfølgelig ikke bebrejde hr. Ahlmann-Ohlens, at han holder fast på sin konservative livsholdning – det er helt regulært – men jeg synes, at hr. Ahlmann-Ohlens skal være ærlig og sige, at han nok erkender, der er et problem og nok også gerne vil være med til at løse det, men at han under ingen omstændigheder vil være med til at bryde nogle principper. Konsekvensen af en sådan holdning vil selvfølgelig være, at problemet ikke kan løses. Så oplever vi altså igen dette med de gode viljer, der er til stede, men ikke meget at have dem i, når det kommer til den konkrete handling og løsning.

Jeg synes, vi nu skal bevæge os ud af snakkefasen. Det er selvfølgelig altid rart at kunne blive i den, er der tilsyneladende nogle der mener, men jeg synes, vi skal ind i handlingsfasen. Jeg vil gerne takke miljøministeren, fordi han med den redegørelse, der er oversendt fra Planstyrelsen, har medvirket til at bringe processen et skridt længere frem. Jeg erkender, at der er det problem i relation til udlejning, som ministeren også pegede på i sine bemærkninger til lovforslaget. Det er ikke noget kardinalpunkt for os at få det element fjernet, og sådan som jeg læser Planstyrelsens forslag, svarer det temmelig nøje til vores forslag, men det er mere hensigtsmæssigt i den forstand, at det fjerner lige præcis det element, som ministeren har peget på er et angribeligt element i forslaget. Derfor vil jeg heller ikke bestride, at Planstyrelsens forslag måske er det rigtige forslag. Planstyrel-

sen foreslår, at der i kommuneplanlovens § 18 indføres en bestemmelse, som siger, at nærmere angivne områder forbeholdes til helårsbeboelse for personer med fast bopæl i kommunen, og at boliger i sådanne områder ikke uden kommunalbestyrelsens tilladelse må bruges til andet formål. Det forekommer mig at være et ganske udmærket bud på, hvordan problemet kan løses. Det er et tilbud til kommunerne, så de kan bygge det ind i deres kommuneplanlov. Jeg synes, det er vigtigt, at vi giver kommunalbestyrelsen et instrument, der er brugbart til at løse problemet.

Jeg siger dette her, selv om jeg selvfølgelig er noget i tvivl om, hvorvidt den omtalte lejebetragtning er relevant i praksis, og når jeg siger det på den måde, er det, fordi problemet er, at disse huse ikke kan lejes ud, deres pris er simpelt hen blevet for høj, og det er derfor, der opstår spøgelsesbyer, som ministeren rigtigt anfører det i sine betragtninger her, for hvis husene kunne lejes ud, havde kommunalbestyrelsen jo overhovedet ingen grund at gribe ind.

Jeg vil indskrænke mig til at sige tak for de positive tilkendegivelser. Jeg måtte også opfatte den radikale ordfører sådan, at de Radikale med en tilpasning af vores forslag også var indstillet på at acceptere det. Det kan være, vi kan blive enige med ministeren og regeringen om den tilpasning, men jeg ved ikke, hvordan det ser ud med Venstre, for jeg synes, Venstres ordfører, fru Hanne Severinsen, var lidt mere forbeholden i det hele taget over for at gøre noget som helst ved det. Når man taler om at skyde spurve med kanoner, har man faktisk ikke rigtig forstået problemets alvor. Nu færdes fru Hanne Severinsen måske ikke i områder, hvor man har problemet så tæt inde på livet, men jeg tror, at fru Hanne Severinsen kan konsultere hr. Ahlmann-Ohlens, der jo færdes bl.a. i Skagen og kender noget til problemet; så vil fru Hanne Severinsen sikkert kunne blive belært om, at dette faktisk er et reelt og meget alvorligt problem, og at det er nødvendigt, at vi her i Folketinget træffer nogle beslutninger, som giver kommunalbestyrelserne det instrument, som er nødvendigt for, at de kan styre det.

Men jeg synes, der er kommet positive tilkendegivelser både fra ministrene og fra de fleste ordførere om, at man vil medvirke til

[Hjortnæs]

at skabe en løsning på dette problem, og det er det afgørende for os. Om løsningen så skal være vores med tilpasninger, eller om det er Planstyrelsens forslag, vi skal have, må udvalgsarbejdet afsløre. Jeg ved jo ikke, om det er det, ministeren kommer med; hvis det er det, kan det jo være, at det er dér, løsningen ligger, men det må vi se på. Nu får vi i hvert fald processen bragt et skridt videre frem, og jeg er temmelig sikker på, at vi vil kunne nå frem til enighed om at give kommunalbestyrelserne det instrument, som er nødvendigt for, at de kan løse problemerne.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil bare sige til hr. Hjortnæs, at jeg godt kan se, der er et problem her, og at jeg heller intet har imod, at man giver kommunerne instrumenter til at løse deres problemer. Jeg synes, det er vigtigt at fastholde, at det er kommunerne, der skal have instrumenterne, og ikke os herinde i Folketinget, der skal lovgive for kommunerne. Men det, jeg bare påpegede over for hr. Hjortnæs, var, at dette ville være at give dem et instrument, der kun kunne bruges som en kanon mod gråspurve, forstået på den måde, at man kunne risikere, i og med at det er så voldsomt et instrument, nemlig bopælspligt, at ingen ville bruge det, fordi det ikke ville være hensigtsmæssigt at bruge. Det er derfor, jeg siger, at det, vi har brug for, er nøje at overveje de forskellige løsningsmuligheder, der foreligger. Der er mange pro et contra ved dem alle sammen, men jeg synes, det er lykkedes hr. Hjortnæs at finde lige akkurat det allerdårligste instrument.

(Kort bemærkning).

Hjortnæs (S):

Nu har fru Hanne Severinsen i hvert fald ikke anvist andre metoder. Fru Hanne Severinsen taler om, at der er andre muligheder, men foreløbig har vi altså ikke fået andet konkret bud end det, der er kommet fra Socialdemokratiet. Jeg ser meget frem til, at vi kan få andre bud, vi kan vurdere. Men når fru Hanne Severinsen derefter siger, at det stadig væk er at give kommunalbestyrelsen et alt for stærkt et instrument, vil jeg henvise til, hvad borgmester Erik Thomsen i Skagen

har sagt – og det er jo Skagenproblematikken, der har affødt denne reaktion fra vores side. Borgmesteren i Skagen har faktisk udtalt sig meget positivt over for vores forslag og sagt, at det ville kunne hjælpe kommunalbestyrelsen i Skagen til at løse problemet i Skagen. Hr. Erik Thomsen, borgmesteren i Skagen, har således i hvert fald ikke afvist det socialdemokratiske forslag som et brugbart instrument. Jeg afviser imidlertid ikke på forhånd, at der kan findes andre veje, og jeg har takket ministeren for, at vi har fået den redegørelse fra Planstyrelsen, som jeg i øvrigt synes var meget grundig, sober og seriøs, og som også indeholder et forslag, som vi meget gerne vil se nøjere på.

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Hr. Hjortnæs konstaterer, at Socialdemokratiet ikke har peget på en problemstilling, men har anvist en løsningsmulighed, og jeg synes, det er glædeligt, at hr. Hjortnæs i sin kommentar fortæller Folketinget, at det er en mulighed. Af hr. Hjortnæs' senere indlæg fremgår det jo også, at det er et oplæg til drøftelse af et problem. Hr. Hjortnæs erkender endvidere, at et princip bliver brudt, hvis Folketinget vedtager hr. Hjortnæs' forslag. Nu skal man jo ikke bryde principper bare for at bryde dem – det tror jeg ikke der er nogen der er interesseret i – og sagen er jo, at dette spørgsmål slet ikke hænger sammen med ejerforholdet, men hænger sammen med anvendelsesforholdet. Det tror jeg er meget vigtigt at vi får understreget, inden vi går til udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Jeg kan ikke rigtig nære mig som repræsentant for hr. Ahlmann-Ohlsens hovedfjendeparti for at spørge hr. Ahlmann-Ohlsen, hvad der i grunden er galt ved, at man på en eller anden måde pålægger folk en tvang i form af bopælspligt. Det er jo sådan, at spørgsmålet om, hvor folk i denne verden bosætter sig, i meget vidt omfang bestemmes af forhold, som folk ikke selv er herre over; det bestemmes af kommuneplanlægningen, af transportforholdene og af arbejdspladsernes beliggenhed og af en hel masse andre ting, altså forhold, der optræder som objekti-

[Leif Hermann]

ve eller tvangsmæssige over for de mennesker.

Derfor vil jeg gerne spørge, hvad det er, der gør, at vi ikke må anvende tvang i denne sammenhæng, for ellers løser vi jo ikke problemet.

(Kort bemærkning).

Ahlmann-Ohlsen (KF):

For hr. Hjortnæs må det være rart at have en så uforbeholden støtte fra SF til dette forslag – et forslag, som jo netop, som hr. Leif Hermann selv understreger, bygger på tvang. Vi er imod, at man stavnsbinder folk til den bolig, de ejer – hvorfor skulle man dog det? Det, det drejer sig om, er, at der er mennesker i husene, at der er liv i byen, sådan at handelen kan foregå, ikke om, at de skal være i den bolig, de ejer.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Hvis hr. Ahlmann-Ohlsen havde hørt godt efter mit første indlæg, ville hr. Ahlmann-Ohlsen have lagt mærke til, at jeg ikke lagde mig fast på præcis den løsning, som Socialdemokratiet har foreslået. Men at man bliver nødt til at anvende tvang i denne sammenhæng, er jeg overhovedet ikke i tvivl om, det er blot et spørgsmål om, hvilken udformning tvangen får. Men her overlader vi jo endda tvangen til den enkelte kommunalbestyrelses eget forgodtbefindende; der er jo ikke nogle, der med dette forslag tvinger kommunalbestyrelserne til at gøre noget som helst.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg har bare lige den bemærkning i anledning af hr. Leif Hermanns forrige indlæg, at fordi der er tvang på andre områder, behøver man ikke at udvide det også til dette område. Problemet er, at man tvinger en person til at bo et bestemt sted, og det er et instrument, som ikke passer til det, der er problemstillingen, nemlig at vi vil have nogle til at bo i husene, men ikke nødvendigvis ejeren.

(Kort bemærkning).

Hjortnæs (S):

Nu synes jeg ikke, det er tidspunktet at tage en lang ideologisk debat om tvang kontra frihed og slet ikke i denne sammenhæng. Bopælspligt er nu engang et begreb, vi kender i dansk lovgivning – jeg husker såmænd ikke, om fru Hanne Severinsen og hendes parti var med til at gennemføre det.

Derimod synes jeg, det ville være interessant at få at vide af hr. Ahlmann-Ohlsen, hvordan han vil skabe det liv i byen. Jeg kan godt lide de bevægelser, hr. Ahlmann-Ohlsen har – der er noget charmerende over dem. Jeg kan også godt se det liv foran mig, men hvordan skaber vi så dette liv? Hvis vi nu ikke kan skabe det på frivillig basis, hvad så? Kunne denne begrænsede form for tvang, som jeg ikke synes der er så meget tvang i, så ikke alligevel bruges som instrument? Eller hvad vil hr. Ahlmann-Ohlsen i grunden gøre for at skabe det liv? Er der nogen bud?

(Kort bemærkning).

Bollmann (CD):

Det, der får mig herop, er hr. Leif Hermanns bemærkning om tvang i forbindelse med bolig. Hvis hr. Leif Hermanns kvote for korte bemærkninger ikke er opbrugt, vil jeg bede ham oplyse, hvor i boliglovgivningen eller lejelovgivningen man har eksempler på, at kommunen kan tvinge folk til at bo bestemte steder.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Nu ville det være uretfærdigt over for forslagsstillerne at bebrejde dem, hvad hr. Leif Hermann siger heroppe, for hr. Leif Hermann sagde jo rent ud: jamen hvad er der i vejen med tvang? Uden at vi skal svinge os alt for højt op i forbindelse med det foreliggende forslag, kan vi dog sige, at vi udmærket ved, at en del af SFs partiprogram ikke har fået inspiration her fra landet, og derfor kan man måske uden at gå alt for vidt henvisse til nogle af de steder i verden, hvor man direkte bruger tvangsflytninger.

Men jeg vil gerne sige til hr. Hjortnæs, at jeg synes, bemærkningerne til lovforslaget er en lille smule kryptiske, for man henviser til nogle referater og nogle henvendelser fra kommuner og Kommunernes Landsforening. Der refereres bl.a. et afgiftssystem, hvor en

[Dohrmann]

del af fortjenesten ved salg af helårshuse til sommerbeboelse inddrages til brug for kommunalt opkøb af helårshuse osv. Er det en tanke, Socialdemokratiet støtter? Når man bevidst har taget den sætning med, er det så, fordi Socialdemokratiet finder, at det vil være en sympatisk tanke? Det synes jeg egentlig ville være meget interessant, også i betragtning af at skattereformen træder i kraft her pr. 1. januar 1987.

(Kort bemærkning).

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Hr. Hjortnæs var så venlig at spørge om, hvordan man skaber liv i en by, f.eks. i Skagen. Hvis hr. Hjortnæs nu havde stillet det spørgsmål, før hr. Hjortnæs fremsatte forslaget, havde det været endnu mere konstruktivt. Jeg tror ikke, man skaber det med et kulisseforslag som det, vi har her. Jeg mener ligesom hr. Hjortnæs, at vi nu skal se på de muligheder, der findes. Der er jo antydning nogle muligheder i ministerens oplæg, og dem synes jeg vi skal undersøge, når vi nu får dem at se her i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Leif Hermann (SF):

Jeg kan forstå, at der endnu er en lille bitte smule plads inden for kvoten, så jeg skal gøre det meget kort.

Til hr. Bollmann: jeg har ikke talt om boliglovgivningen, men bopælspligt er jo et velkendt begreb, når vi taler om landbrugsejendomme.

Lad mig afslutningsvis sige, at det er en værre gang dobbeltmoral og hykleri at tale om, at vi sandelig ikke må anvende tvang her, mens man gerne må anvende den faktiske tvang, som virkelighedens forhold udøver over for folk – den agter man ikke at regulere. Nu har hr. Ahlmann-Ohlsen sat sig på ministerpladserne, så vi forventer, at det, der kommer ud af det herefter, også svarer til placeringen.

(Kort bemærkning).

Hjortnæs (S):

Det er jeg da ked af. Jeg forstår, at vi havde fundet løsningen, hvis jeg havde talt med hr. Ahlmann-Ohlsen på forhånd, før jeg udarbejdede forslaget. Jamen er det sådan, at

hr. Ahlmann-Ohlsen går rundt her i Folketinget med gode ideer og bare går og venter på, at man skal komme og spørge ham? Så må miljøministeren da gøre sig til vane cirka en gang om ugen at spørge hr. Ahlmann-Ohlsen: du går vel ikke rundt med et godt forslag, som vi kan bruge i en eller anden sammenhæng? Jeg synes, det er ærgerligt, at en så begavet politiker, der faktisk ved, hvordan man løser problemerne, brænder inde med alle sine gode forslag. Jeg synes, vi fremover skal gøre os til vane at spørge hr. Ahlmann-Ohlsen til råds; det kunne ske hver fredag kl. 9.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Så er vi vist færdige med opklaringen af forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til miljø- og planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 19:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af forholdsordren.

Af Albrechtsen (VS) og Hanne Thanning Jacobsen (SF) m.fl.

(Fremsat 28/10 86).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 8 og 9 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 20:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod dansk deltagelse i atomkrigsøvelser og øvelser i undtagelses- og nødretstilstand.